

Wzory na całki potrójne:

OBLICZANIE CAŁKI POTRÓJNEJ

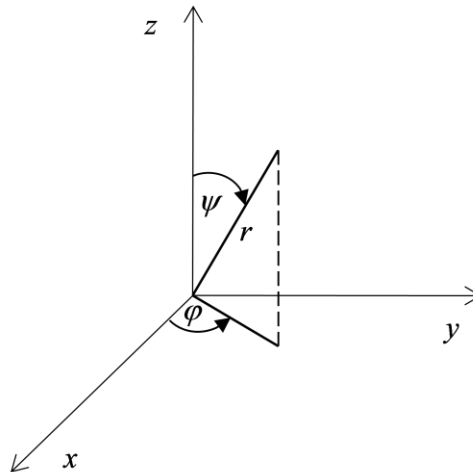
Jeśli obszar D jest obszarem:

$$\begin{cases} a \leq x \leq b \\ k(x) \leq y \leq h(x) \\ \varphi(x, y) \leq z \leq \psi(x, y) \end{cases}$$

$$\iiint_V f(x, y, z) dx dy dz$$

Przejście na współrzędne sferyczne:

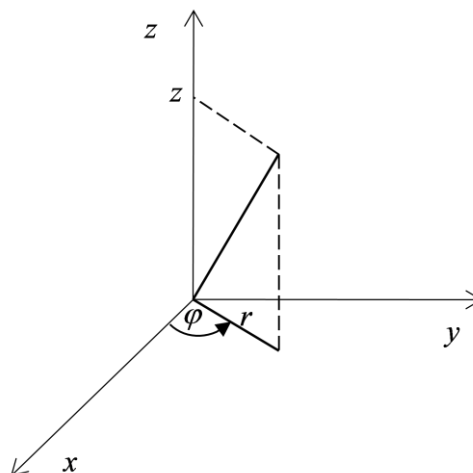
$$\begin{cases} x = r \sin \psi \cos \varphi \\ y = r \sin \psi \sin \varphi \\ z = r \cos \psi \end{cases}$$

Jakobian: $r^2 \sin \psi$

Przejście na współrzędne walcowe:

$$\begin{cases} x = r \cos \varphi \\ y = r \sin \varphi \\ z = z \end{cases}$$

Jakobian: r

OBLICZANIE OBJĘTOŚCI PRZY POMOCY CAŁKI POTRÓJNEJ

$$V = \iiint_V dx dy dz$$

ZASTOSOWANIA FIZYCZNE CAŁKI POTRÓJNEJ

Jeżeli $\rho(x, y, z)$ oznacza gęstość bryły przestrzennej V , wtedy:

$$\text{Masa } M \text{ tej bryły: } M = \iiint_V \rho(x, y, z) dx dy dz$$

$$\text{Moment statyczny względem płaszczyzny } xOy: M_{xy} = \iiint_V z \rho(x, y, z) dx dy dz$$

$$\text{Moment statyczny względem płaszczyzny } yOz: M_{yz} = \iiint_V x \rho(x, y, z) dx dy dz$$

$$\text{Moment statyczny względem płaszczyzny } zOx: M_{zx} = \iiint_V y \rho(x, y, z) dx dy dz$$

$$\text{Współrzędne środka ciężkości: } \left(\frac{M_{yz}}{M}, \frac{M_{zx}}{M}, \frac{M_{xy}}{M} \right)$$

$$\text{Moment bezwładności względem płaszczyzny } xOy: I_{xy} = \iiint_V z^2 \rho(x, y, z) dx dy dz$$

$$\text{Moment bezwładności względem płaszczyzny } yOz: I_{yz} = \iiint_V x^2 \rho(x, y, z) dx dy dz$$

$$\text{Moment bezwładności względem płaszczyzny } zOx: I_{zx} = \iiint_V y^2 \rho(x, y, z) dx dy dz$$

Moment bezwładności względem osi X: $I_x = \iiint_V (y^2 + z^2) \rho(x, y, z) dx dy dz$

Moment bezwładności względem osi Y: $I_y = \iiint_V (z^2 + x^2) \rho(x, y, z) dx dy dz$

Moment bezwładności względem osi Z: $I_z = \iiint_V (x^2 + y^2) \rho(x, y, z) dx dy dz$

Moment bezwładności względem początku układu współrzędnych:

$$I_0 = \iiint_V (x^2 + y^2 + z^2) \rho(x, y, z) dx dy dz$$